

DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201201115-/TGJ

Dato
23.08.2012

**Spm. nr. 1747 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Trældal
- Ber om redegjørelse for hva som har blitt gjort og hva som vil gjøres for
skadelidende bønder i Troms - Flomskader**

Det vises til skriftlig spørsmål datert 14. august:

Kan statsråden redegjøre for hva som er gjort til nå, og når og hva vil statsråden gjøre for å hjelpe de skadelidende bondene i Troms?

Erfaring viser at hvert eneste år opplever bønder rundt omkring i landet at avlinger blir ødelagt av ekstremvær, som hagl, frost, nedbør og flom. For de som rammes er dette alltid svært belastende. En ting er at det kan være betydelige økonomiske tap, men man skal heller ikke undervurdere de mer følelsesmessige sider ved slike situasjoner. Ikke minst gjelder det når også materielle verdier som bygninger, jord og infrastruktur forsvinner i løpet av noen minutter.

I slike situasjoner er det viktig at det finnes et apparat som kan bidra. Det gjelder både økonomisk, materielt og gjennom råd og støtte. Stat, fylke og kommuner har en viktig rolle her, men i praksis viser det seg også at nettverket av naboer, familie, venner, kolleger og andre frivillige er minst like viktig.

Selv om bønder er selvstandig næringsdrivende som må planlegge ut fra at avlinger og inntekter vil variere, har vi i Norge ordninger som bidrar til å hjelpe personer som rammes av klimarelaterte skader. De økonomiske ordninger som kommer til anvendelse i slike situasjoner er:

- Statens naturskadeordning som erstatter skader på dyrka mark, skog, private

- veier, steinmoloer etc. som ikke dekkes av vanlige forsikringsordninger
- Erstatning ved klimabetingede avlingsskader på rot (ikke høstet) som ikke dekkes av vanlige forsikringsordninger.

Disse ordningene kommer i tillegg til private forsikringsordninger som normalt dekker bygninger, maskiner, redskap og varelager. Landbruksforsikringer dekker også tap ved avbrudd i produksjon.

Ser vi ett år tilbake, så opplevde mange i fjor store nedbør- og flomskader særlig i Gudbrandsdalen. Også i andre dalfører og i deler av Midt-Norge var det betydelige skader. I tillegg forårsaket de store nedbørsmengdene over lang tid omfattende avlingsskader over store deler av Østlandet. Så seint som i 2010 var i tillegg områder av Troms rammet av både vanskelige overvintringsforhold, samt at en kald og nedbørrik sommer umuliggjorde normal innhøsting. Nylig opplevde vi også at store nedbørsmengder over kort tid forårsaket betydelige skader i flere kommuner i Buskerud.

Årets flomskader i Troms er slik sett ingen ukjent problemstilling. Det kan tvert imot virke som om ekstremvær inntreffer stadig hyppigere. Da er det nødvendig at vi har både kompetanse og ordninger som hjelper de som uforskyldt rammes av dette, noe jeg mener vi har. Jeg var selv på befaring i Troms den 19. juli, og møtte representanter for de skadelidte, sentrale personer i kommunen, fra Fylkesmannen og fra landbruksorganisasjonene. Det er disse som har de viktigste funksjonene i første fase. Gjennom samtaler fikk jeg en trygghet for at de ville gjøre en god jobb slik at støtten kan komme så raskt som mulig og at Staten gjennom Fylkesmannen vil støtte de lokale myndigheter i dette arbeidet.

Forvaltningen av erstatningsordningene skjer gjennom Statens Landbruksforvaltning som har betydelig erfaring og kompetanse på slike saker. Det første som ble gjort var å kartlegge skadeomfang og departementet har blitt løpende orientert om dette. Jeg har understreket overfor forvaltningen at saksbehandlingen av erstatningssaker og økonomisk kompensasjon må skje så raskt som mulig, og jeg føler meg trygg på at dette følges opp på en god måte. For både avlingsskadeordningen og naturskadeordningen er det mulig å få utbetalt forskudd etter en forenklet saksbehandling.

I kjølvannet av slike saker kommer det ofte opp spørsmål om ekstra kompensasjon ut over de ordninger som allerede finnes. Jeg har stor forståelse for at noen kan oppleve det som vanskelig at disse statlige ordningene ikke gir en full økonomisk kompensasjon for alle tap sammenlignet med en normalsituasjon.

Likebehandling er et nødvendig og viktig prinsipp i statsforvaltningen. Derfor kan ikke de som nå opplevde store skader i Troms og Buskerud behandles vesentlig forskjellig

fra de som hadde tilsvarende skader i Gudbrandsdalen i fjor. Det ville undergrave tilliten til systemet.

Stortingets bevilgning til erstatning for avlingsskader og naturskader er for 2012 på henholdsvis 70 mill. kroner og 163 mill. kroner. Dette er overslagsbevilgninger der utbetalingene i 2012 vil bli høyere dersom det i gjennomsnitt oppstår større skader enn i et normalår. Når det gjelder naturskader, er bevilgningen for 2012 økt fra 88 mill. kroner til 163 mill. kroner som følge av flere store naturskadehendelser i 2011.

Som landbruks- og matminister følger jeg utviklingen og situasjonen nøye. Dersom det vurderes som nødvendig, vil Stortinget bli involvert på ordinær måte.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum